

אחת ונעשה צדקה, וסוד זה - (משלי יא) גמל נפשו איש חסד. גמילות חסדים משמע, שהרי בדין שרוי, והשלים לו חסד, אז הוא רחמים.

מזון יותר עליון מאלה, הוא מזון עליון ונכבד ממקום שנקרא שמים, והוא דקיק מכלם, והוא מזון של חולים. זהו שפתוב (תהלים מא) ה' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו. ה' דקא. מה הטעם? משום שהחולים הללו אינם נזונים אלא באותו של הקדוש ברוך הוא ממש. ומהו חלב ודם. זהו שפתוב (יחזקאל

מד) להקריב לי חלב ודם. וזהו מזון ממקום שנקרא שמים, והוא נכבד ועליון, דקיק מהכל. מזון עליון קדוש ונכבד זהו מזונות של רוחות ונשמות, והוא מזון של מקום רחוק עליון, (מאותו מקום שנקרא נעם ה'). והנכבד מהכל הוא מזון החברים שמשפדלים בתורה, והוא מזון שבא מחכמה עליונה. מה הטעם ממקום זה? משום שתורה יצאה מחכמה עליונה, ואותם שמשפדלים בתורה נכנסים בעקר שרשיה, ולכן מזונם בא מאותו מקום קדוש עליון.

בא רבי אלעזר ונשק ידו. אמר, אשרי חלקי שעמדתי בדברים הללו! אשרי הצדיקים שמשפדלים בתורה ימים ולילות, שזוכים להם בעולם הזה ובעולם הבא, שפתוב (דברים ל) כי הוא חייך וארך ימיה.

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יוסי פתח, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה פתוב למעלה? עיני כל

שריא, דאקרי צדק, ודא הוא מזונא דמספני. ורזא דמלה, מאן דאשלים למספנא, אשלים ליה את חד, ואתעביד צדקה, ורזא דא (משלי יא) גומל נפשו איש חסד. גמילות חסדים משמע, דהא בדינא שריא, ואשלים ליה חסד, כדין הוא רחמי.

מזונא עלאה יתיר מאלין, הוא מזונא עלאה ויקירא, מאתר דאקרי שמים, והוא דקיק מפלהו, והוא מזונא דבני מרעי, הדא הוא דכתיב, (תהלים מא) יי' יסעדנו על ערש דוי כל משכבו הפכת בחליו. יי', דייקא, מאי טעמא. בגין דהני בני מרעי, לא אתזני אלא בההוא דקודשא בריך הוא ממש. (ומאי איהו, חלב ודם. הדא הוא דכתיב (יחזקאל מד) להקריב לי חלב ודם. ודא הוא מזונא מאתר דאקרי שמים, והוא יקירא ועילאה דקיק מכלא)

מזונא עלאה קדישא ויקירא דא הוא מזוני דרוחין ונשמתין, והוא מזונא דאתר רחיקא עלאה, (ס"א מההוא אתר דאקרי נעם ה'). ויקירא מפלא, הוא מזונא דחבריאי דמשפדלי באורייתא, והוא מזונא דאתי מחכמה עלאה. מאי טעמא מאתר דא. בגין דאורייתא נפקא מחכמה עלאה, ואינון דמשפדלי באורייתא, עיילי בעקרא דשרשהא, ועל דא, מזונא דלהון, מההוא אתר עלאה קדישא קא אתיא. אתא ר' אלעזר, ונשיק ידו. אמר, זכאה חולקי דקאימנא במלין אלין. זכאה חולקיהון דצדיקייא, דמשפדלי באורייתא וממא ולילי, דזכי לון בהאי עלמא, ובעלמא דאתי, דכתיב, (דברים ל) כי הוא חייך ואורך ימיה.

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. (שמות טז) רבי

יוסי פתח, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה פתוב לעילא, עיני כל אליך ישפרו. כל אינון בני עלמא, מצפאן וזקפאן עיינין

אליך ישברו. כל אותם בני העולם מצפים וזוקפים עינים לקדוש-ברוך הוא, ולכן (אבל) כל אותם בני האמונה מבקשים (צריכים לבקש) בכל יום יום לשאל את מזונם מן הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלותיהם עליו.

מה הטעם? משום שכל מי שמתפלל תפלתו לקדוש-ברוך הוא על מזונו, גורם שיתברך כל היום על ידו אותו האילן שמזון כלם בו. (וטעם הדבר - (תהלים סח) ברוך ה' יום יום) ואף על גב שנמצא עמו צריך לבקש לפני הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה על המזון בכל יום, כדי שימצאו על ידו ברכות כל יום יום למעלה, וזהו (שם סח) ברוך ה' יום יום.

ועד זה לא צריך לאדם לבשל מזון מיום ליום אחר, שלא לעכב יום ליום אחר. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו דוקא, חוץ מערב שבת לשבת, כמו שבארנו. ואז נמצא הקדוש ברוך הוא מלא ברכות בכל יום, ואז כתוב פותח את ידך וגו'. מה זה רצון? אותו רצון שנמצא מהעתיק הקדוש, ויצא ממנו רצון להמציא מזון לכל. ומי ששואל מזונות בכל יום יום, ההוא נקרא בן נאמן, בסוד שבשבילו נמצאים ברכות למעלה.

רבי אבא פתח ואמר, (שם קמז) רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. כמה יש לבני אדם ללכת בדרך המלך הקדוש וללכת בדרך התורה כדי שימצאו ברכות לכלם, לעליונים ולתחתונים.

שלבדנו, מה שכתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר, ודאי אתפאר. מה משמיע? שבשביל ישראל למטה, הקדוש ברוך הוא

לקודשא בריה הוא, בגין כך, (ס"א אבל) כל אינון בני מהימנותא בעאן (ס"א אצטריכו למבעי) בכל יומא ויומא, לשאלא מזונייהו מקודשא בריה הוא, ולצלאה צלותהון עליה.

מאי טעמא. בגין דכל מאן דמצלי צלותיה לגבי קדשא בריה הוא על מזוניה, גרים דיתברך כל יומא על ידוי, ההוא אילנא דמזון דכלא ביה. (ומעמא דמלה (תהלים ס"ח) ברוך ה' יום יום) ואף על גב דאשתכח עמיה, בעי למשאל קמי קדשא בריה הוא, ולצלאה צלותא על מזונא כל יומא, בגין דישתכחו על ידוי ברפאן כל יומא ויומא לעילא, ודא הוא ברוך יי' יום יום.

ועד דא, לא לבעי ליה לאינש לבשלא מזונא, מן יומא ליומא אחרינא, דלא לעכב יומא ליומא אחרא. הדא הוא דכתיב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו, דייקא. בר מערב שבת לשבת, כמה דאוקימנא. וכדין אשתכח קדשא בריה הוא מלא ברפאן בכל יומא. וכדין כתיב פותח את ידך וגו'. מאי רצון. ההוא רצון דאשתכח מעתיקא קדישא, ונפיק מניה רצון, לאשתפחא מזוני לכלא. ומאן דשאל מזוני בכל יומא ויומא, ההוא אקרי ברא מהימנא, ברזא דבגיניה משתכחן ברפאן לעילא.

רבי אבא פתח ואמר, (תהלים קמז) רוצה יי' את יראיו את המיחלים לחסדו, כמה אית להו לבני נשא למהך בארחוי דמלפא קדישא, ולמהך בארחוי דאורייתא, בגין דישתפחון ברפאן לכלהו, לעלאי ולתתאי.

דתנא, מאי דכתיב, (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר. אתפאר ודאי. מאי משמע. דבגין (דף ס"ב ע"ב) ישראל לתתא, קדשא בריה